

Blauwe bremraap

In de duinen zijn sommige voedingsstoffen schaars. Om toch voedsel te bemachtigen, maakt een aantal duinplanten zich schuldig aan diefstal. Stelletje parasieten!

Ogentroost en ratelaar maken nog wel hun eigen suikers, maar warkruid en bremraap hebben geen bladgroen en zijn volledig parasitair. In de duinen groeit naast walstro-bremraap en bitterkruidbremraap ook de blauwe bremraap.

Ik herken die laatste altijd aan zijn kleur. Als hij, ergens in juli, al enige tijd uitgebloeid is, blijft zijn stengel opvallen door de donkerpaarse kleur. De ondergrondse delen van deze bremraap stelen voedingsstoffen door gaans van duizendblad of duinaveruit.

Vooraf nabij zeedorpen kun je deze composieten volop vinden. Zo talrijk als deze planten zijn, zo zeldzaam is hun parasiet. Het bremraapzaad is stoffijn. De wind verspreidt het, de regen brengt het verder in de grond, waar het zaadje een gastheer opzoekt die voedsel levert. Het zaad heeft immers nauwelijks reserves. Dit zaad is overigens lang kiemkrachtig en zeer talrijk.

In Katwijk verschijnt de blauwe bremraap op voormalige duinakkertjes. In Noordwijk zijn er belangrijke groeiplaat-

sen in de zanderige bermen van villawijk De Zuid. Die zouden toch wel beter beschermd moeten worden, vind ik. In Zuid-Kennemerland was hij in zestig jaar slechts één maal waargenomen, maar werd hij in 2013 gezien in de Waarderpolder. De grond was er verhoogd met duinzand. Zo ook verscheen de blauwe bremraap in 2014 in de berm ('bermraap') van de N206 bij Noordwijk. En tot mijn verbazing zag ik hem in dat jaar langs de oude verbindingsweg Noordwijk-Katwijk, waar geen zand aangebracht leek te zijn. Verder komt hij voor in Noord-Kennemerland. Elders in Nederland is hij helemaal zeldzaam, zo hij al voorkomt. In droge jaren blijft hij ondergronds, onzichtbaar dus.

Dat de blauwe bremraap, met andere parasitaire duinplanten, langzaam achteruit gaat, zal wel te maken hebben met de toename aan meststoffen, onder andere door luchtverontreiniging. Schaarste aan voedsel is niet langer selectiecriterium. Wie verslaafd is aan diefstal, krijgt het nog zwaar.

PETER VAN DEN BERG

Foto: Joost Bouwmeester